

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

NGUYỄN QUANG

ĐẤT BA PHƯƠNG

 NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

ĐẤT BA PHƯƠNG

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

NGUYỄN QUANG

ĐẤT BA PHƯƠNG

Tiểu thuyết

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thủy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền
Phó Chủ tịch Thường trực
Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

CHƯƠNG MỘT

Hoàng hôn...

Có lẽ chẳng có cái hoàng hôn nào giống cái hoàng hôn nào, dù đó vẫn chỉ là những hoàng hôn, những ánh nắng cuối chiều, những ánh nắng mà mặt trời muện màng, nuối tiếc, vội vàng trao cho đất. Những ánh nắng vót vát với thời gian, với không gian, chỉ kịp hiểu phía bên kia là thời gian của bóng đêm, có ánh trăng, có những vì sao, thì mặt trời lại vội vàng le lói lên những tia sáng cuối cùng trong ngày rồi kịp ẩn mình vào phía bên kia của cái vòng tuần hoàn quanh mình của trái đất.

Nhưng nó cũng phụ thuộc vào sự cảm nhận của con người, phụ thuộc vào sự đón nhận của vạn vật và sự nhận diện tinh quái trong những suy tư, những ánh mắt soi mói của tuổi già, con trẻ.

Rồi cũng nhờ có những tác động của cỏ cây, hoa lá, của núi rừng, của biển cả, suối, sông hay đồng bằng thẳng cánh cò bay, mà ta có sắc màu hoàng hôn muôn màu, muôn vẻ. Rồi lại theo mùa, theo tháng, theo năm,

theo cái tâm tình ẩn sâu trong lòng của người đang đón nhận ánh nắng cuối cùng trong ngày ấy, mà chọn cho mình một hoàng hôn buồn hay vui, một hoàng hôn trầm tư hay nhộn nhịp, một hoàng hôn đầy đặn hay mỏng mảnh mong manh. Có hoàng hôn tím như lòng chung thủy, nhưng cũng có những hoàng hôn chỉ thoáng qua rồi chẳng để lại gì khi lòng ta trống rỗng.

Một màu đất đỏ, một sắc cát vàng, một tấm lòng bao dung của mẹ, một bóng áo dung dị của em, một mong chờ giản đơn của cô học trò mới lớn, một cái cười đến ngây ngô của chàng trai chờ đón buổi hẹn hò đầu tiên trong đời. Một hoàng hôn e thẹn dưới bóng tre làng, một hoàng hôn ghéch đầu trên bờ ruộng, một hoàng hôn chồm chệ trên lưng trâu, bám chặt vào tiếng khèn, tiếng sáo, tất cả làm nên một sắc thái riêng biệt của hoàng hôn tưởng như vô cùng, vô tận.

Cái hoàng hôn miên man trong gió, cái hoàng hôn đậm nhạt cuối chiều, cái hoàng hôn hoang dại nguyên sơ, rồi có những hoàng hôn nồng nàn như biển hát. Hoàng hôn lười biếng, vắt mình khoan thai, nằm dài trên đỉnh núi, hoàng hôn chăm chỉ lúi húi cuối cánh đồng, hoàng hôn lẫn vào cánh áo nâu sồng, hoàng hôn biến thân vào tóc em có mùi lá chanh, đen nháy. Có những hoàng hôn riu riu trên điều giấy, có những hoàng hôn cho khói bếp